

EVR Norge AS
v/ Remi Bårdli

remi.baardli@evr-norge.no

Miljøvernavdelingen

Deres ref.:

Vår ref.: 2017/6149 433.6 GBJ

Vår dato: 28.09.2017

Dispensasjon for fjerning av to trær med misteltein ved Refsnes Gods, Moss

Vedtak

Det gis med dette dispensasjon fra forskrift om fredning av misteltein for felling av to trær med misteltein i alleen til Refsnes Gods i Moss. Dispensasjonen gis i medhold av forskriftens kap III på grunn av risiko for skade på person og materiell.

Vi viser til deres søknad datert 18.09.2017 om dispensasjon for felling av trær med misteltein i alleen til Refsnes Gods på Jeløya i Moss. Vi viser også til befarings samme dag, der bl.a. arborist Erik Solfjeld deltok.

Søknaden gjelder felling av ett, eventuelt to, trær med misteltein. Trær med misteltein er vernet i medhold av forskrift av 26.10.1976 om fredning av misteltein. Forskriften fastslår at mistelteinen er fredet mot ødeleggelse av enhver art. Det er heller ikke tillatt å ødelegge eller felle trær mistelteinen vokser i.

I alleen til Refsnes Gods vokser det misteltein i tre trær. De aktuelle trærne, en ask og to spisslønn, står i den søndre trerekken. På sørsiden av alleen, i kort avstand fra trærne, er en større bygning med leiligheter under oppføring.

På oppdrag fra EVR Norge AS utarbeidet arborist Erik Solfjeld i april 2016 en tilstandsvurdering av åtte trær i alleen, herunder de tre trærne med misteltein. Disse ble i tilstandsvurderingen gitt nummer 1, 3 og 4, og vi vil her referere til trærne med denne nummereringen. Søknaden om felling gjelder primært tre nr. 1, og det bes i tillegg om at Fylkesmannen også vurderer felling av nr. 4.

Tre nr. 1 er en ca. 25 m høy ask. I tilstandsvurderingen er vitaliteten til dette treet kommentert slik: *«Treet har stagnert og tilveksten er svært dårlig. Betydelig omfang skuddavdøing. Unormal produksjon av død ved. Treet er døende. Svak sårvedutvikling.»* I resultatoppsummeringen er treet gitt et estimert livspotensial på 0-5 år, risikoklasse «høy», og det er klassifisert som ikke egnet for bevaring.

Tre nr. 4 er en ca. 16 m høy spisslønn. Dette treet er gitt følgende vurderinger: *«Tegn til skuddavdøying i den øvre delen av krona. Dårlig strekningsvekst og blass/tørr bark»*. Estimert livspotensial er satt til 5-10 år, risikoklasse til «middels høy», og treet er klassifisert som mindre egnet for bevaring. Under befaringen 18.09.2017 var det nesten fritt for løv, noe som innebærer at løvfelling i år hadde skjedd unormalt tidlig. Mistelteinen i treet (ett eksemplar) var grønn, men bladverket virket mer glissent enn det som er normalt for eksemplarer med god vitalitet. Disse forholdene kan indikere at treet i løpet av det siste året har fått helsetilstanden svekket mer enn forventet.

Fylkesmannen må vurdere søknaden om felling opp mot dispensasjonsbestemmelsen i fredningsforskriften (kap. III). Bestemmelsen gir hjemmel til å tillate felling *«når det gjelder vitenskapelige undersøkelser og arbeider og tiltak av vesentlig samfunnsmessig betydning, eller når formålet med fredningen krever det»*.

I følge Klima- og miljødepartementet kan det i medhold av denne bestemmelsen gis tillatelse til å felle svekkede trær for å unngå personskader og materielle skader (brev fra departementet 13.03.2015). Tre nr. 1 er som nevnt gitt risikoklasse «høy», og det står ved en vei med betydelig ferdsel av gående, syklende og kjørende. Det står i tillegg inntil en boligblokk under oppføring. Faren for skader på person eller materiell er etter vår vurdering allerede nå reell, og den vil trolig øke raskt dersom treet blir stående.

Når det gjelder tre nr. 4 er ikke situasjonen i øyeblikket like alvorlig, men tilstandsvurderingen, sammenholdt med en tilsynelatende negativ utvikling det siste året, sannsynliggjør at treet ganske raskt vil kunne utgjøre en sikkerhetsrisiko.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at Fylkesmannen også må vurdere søknaden i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12. Vi vil her bemerke at vi anser kunnskapsgrunnlaget i saken som tilstrekkelig (jf. § 8), bl.a. fordi trærnes tilstand er vurdert av trefaglig ekspertise. Når det gjelder forekomsten av misteltein i det aktuelle området, har Fylkesmannen god oversikt over denne gjennom tidligere kartlegginger og nyere observasjoner.

§ 10 fastslår at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I dette tilfellet er spørsmålet om felling av de to trærne vil kunne bidra til en negativ utvikling i bestanden av misteltein i området. Det aktuelle området på Jeløya representerer kjerneområdet for misteltein i Østfold, og bestanden anses her som livskraftig. Det er også klare indikasjoner på at den er i vekst. Bestanden er likevel såpass liten at en ukontrollert hogst av trær med misteltein vil kunne redusere den betydelig. Fjerning av de to aktuelle trærne vil i seg selv ikke redusere bestanden vesentlig, og med den reduserte vitaliteten vil de sannsynligvis uansett dø i løpet av få år. En hogst av trærne vil derfor kun representere en viss framskynding av en naturlig avgang i mistelteinbestanden.

Når det gjelder naturmangfoldloven §§ 9, 11 og 12 anser vi ikke disse som relevante i denne saken.

Ut i fra en samlet vurdering finner vi det riktig å tillate hogst av de to trærne. Vi legger avgjørende vekt på at trærnes dårlige tilstand, og plasseringen i et trafikkert område, medfører – eller om relativt kort tid vil medføre – en vesentlig risiko for skade på person og materiell.

Vi registrerer at det er utarbeidet en utomhusplan som innebærer at de gamle alletrærne vil bli erstattet med nye trær. Vi legger til grunn at denne planen vil bli gjennomført, men vi har ikke funnet det hensiktsmessig å sette dette som et *vilkår* for å gi dispensasjon for de to

trærne med misteltein. Bakgrunnen for dette er at det ellers i området er god tilgang på potensielle vertstrær for misteltein, og at tilgangen på vertstrær derfor i liten grad ser ut til å begrense mistelteinbestanden.

Klageadgang

Vedtaket i dette brevet kan i medhold av forvaltningsloven påklages til Miljødirektoratet innen tre uker. En eventuell klage sendes via Fylkesmannen, som kan gi nærmere opplysninger om klageretten dersom dette ønskes.

Med hilsen

Ottar Krohn e.f.
seniorrådgiver

Gunnar Bjar
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Moss kommune